

Tjänsteställe, handläggare
Stab Digitalisering, Ulrika Landström

Sammanträdesdatum
2022-11-29

FöredragningsPM
Dnr: 22RS10379

Organ
Regionstyrelsen

Inriktningsbeslut om ändrade åldersgränser i 1177 inloggade tjänster

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar

att anta utredningens förslag till målbild för barn, unga och vårdnadshavare i 1177-tjänster,

att anta utredningens förslag till inriktningen för åldersgränser i 1177-tjänster, samt

att Region Örebro län åtar sig att delta i kommande arbete med att realisera förslagen, inledningsvis genom att tillsätta personer till en särskild referensgrupp.

Sammanfattning

Inera tillsatte under våren 2022 en utredning för att göra en genomlysning av behov, krav och förutsättningar för åldersgränser i alla 1177-tjänster som kräver inloggning, med målsättningen om att föreslå ett mer långsiktigt, ändamålsenligt och heltäckande ramverk än det nuvarande.

Digitala tjänster behöver utvecklas med hänsyn till unga patienters behov, vilket inkluderar vårdnadshavares delaktighet eftersom minderåriga inte är helt autonoma användare. Samtidigt ska hänsyn tas till barnets önskan om delaktighet och till ett ökat behov av självständighet och integritet i takt med stigande ålder. Utredningens förslag är att regionerna antar en gemensam målbild för unga invånare som innefattar en inriktning mot nya åldersgränser vid inloggning till 1177-tjänster.

Förslag till målbild för barn, unga och vårdnadshavare i 1177-tjänster:

- Barn, unga och vårdnadshavare ska fullt ut kunna vara delaktiga i god och

Tjänsteställe, handläggare
Stab Digitalisering, Ulrika Landström

Sammanträdesdatum
2022-11-29

FöredragningsPM
Dnr: 22RS10379

nära vård med stöd av digitala tjänster. Utgångspunkten är varje enskilt barns behov och förutsättningar.

- När minderåriga möter hälso- och sjukvården digitalt ska hänsyn tas till att de inte är fullt ut autonoma och har rätt till stöd av sina vårdnadshavare, samtidigt som de har rätt till skydd för sin personliga integritet och säkerhet.
- I kommande tjänsteutveckling ska särskild hänsyn tas till barns, ungas och vårdnadshavares användarbehov, både när det gäller tjänsternas utformning och deras innehåll. Digitala invånartjänster som verktyg för personcentrerad och nära vård ska omfattas av hälso- och sjukvårdens rutiner, processer och kunskapsstöd

Förslag till inriktning för åldersgränser i 1177-tjänster

- Barn kan självständigt kontakta vården digitalt utan nedre åldersgräns. För tjänster som kräver säker identifiering behöver barnet ha en giltig e-legitimation. Hälso- och sjukvården ska ha rutiner för att bemöta barn digitalt, göra risk- och mognadsbedömning även vid digital kontakt och vid behov informera vårdnadshavare.
- Vårdnadshavare kan kontakta vården digitalt för sitt barns räkning fram till att barnet fyller 18 år.
- Från 13 års ålder får barn generell tillgång till all sin personliga journalinformation. Barn kan få tillgång tidigare efter individuell bedömning.
- Vårdnadshavare har generell tillgång till barnets personliga journalinformation fram till att barnet fyller 15 år. Vårdnadshavare kan få tillgång längre efter individuell bedömning, särskilt då det gäller barn och unga med betydande kognitiva funktionsnedsättningar.
- Hälso- och sjukvårdspersonal kan, då det är relevant, tillfälligt undanhålla specifika uppgifter från digital visning, både för barnet själv och för vårdnadshavare.
- Barn och unga kan från 13 års ålder försegla eller blockera sina digitala tjänster själva. Hälso- och sjukvårdspersonal kan också tillfälligt försegla och blockera tjänster för barn eller vårdnadshavare oavsett ålder.

Ärendebeskrivning

I dagsläget finns ett ramverk som reglerar de åldersgränser som gäller när minderåriga och deras vårdnadshavare ska få tillgång till barnets journalinformation digitalt, genom att logga in på 1177.se och använda tjänsten Journalen. Samtliga regioner har fattat beslut om att stå bakom det gemensamma ramverket som säger att alla invånare från 16 år ska ha tillgång till all information om sig själv som dokumenteras i regionfinansierad hälso-

Tjänsteställe, handläggare
Stab Digitalisering, Ulrika Landström

Sammanträdesdatum
2022-11-29

FöredragningsPM
Dnr: 22RS10379

och sjukvård och tandvård. Vårdnadshavare har enligt gällande ramverk tillgång till sina barns journalinformation i tjänsten fram till det att barnet fyller 13 år. Samma åldersgräns för vårdnadshavare gäller även för övriga personliga tjänster som nås via inloggning på 1177.se. I nuläget kan barn mellan 13 och 15 år alltså inte få hjälp av vårdnadshavare med att utföra digitala 1177-tjänster som kräver inloggning, exempelvis att boka tid, efterfråga receptförnyelse eller beställa hemprovtagning. Under pandemin visade sig detta leda till svårigheter för många. Frågor om åldersgränser för vårdnadshavare har också lyfts i utredningen "En sammanhållen god och nära vård för barn och unga" (SOU 2021:78). I utredningens slutbetänkande sägs att: "Det är utredningens uppfattning att många barn missgynnas av att deras vårdnadshavare inte har tillgång till relevant information från hälso- och sjukvården och därmed inte kan hantera barnets vårdkontakter. Samtidigt kan det konstateras att dagens ordning innebär ett skydd för vissa barn som är särskilt utsatta, exempelvis för barn som riskerar våld eller förtryck om vissa uppgifter kommer till vårdnadshavarnas kännedom."

Varken journalsystem, andra verksamhetssystem i hälso- och sjukvården eller flertalet digitala tjänster är utvecklade utifrån ungas behov av att vara delaktiga i sin egen vård, och deras rätt till både stöd och ibland skydd från sina vårdnadshavare. Lagstiftningen uttrycker inte heller tydliga åldersgränser att hålla sig till. Eftersom varken teknik, rutiner eller regelverk ger ett tillräckligt pålitligt stöd har man hittills, med hjälp av åldersgränser, skapat ett yttre skalskydd för åtkomst av potentiellt känslig information runt ungdomar i tonåren. Det nuvarande ramverket för tjänsten Journalen och åldersgränser för vårdnadshavares åtkomst till övriga 1177-tjänster har denna funktion. Skyddsfunktionen innebär dock, som beskrivits ovan, problem för stora grupper av barn, unga och deras vårdnadshavare eftersom de helt stängs ute från viktiga 1177-tjänster.

Digitala tjänster behöver utvecklas med hänsyn till unga patienters behov, vilket inkluderar vårdnadshavares delaktighet eftersom minderåriga inte är helt autonoma användare. Samtidigt ska hänsyn tas till barnets önskan om delaktighet och till ett ökat behov av självständighet och integritet i takt med stigande ålder. Utredningens förslag är därför att regionerna antar en gemensam målbild för unga invånare som innefattar en inriktning mot nya åldersgränser vid inloggning till 1177-tjänster.

Innan förändrade åldersgränser kan genomföras i samtliga tjänster krävs dock ett antal åtgärder för att säkerställa att den unga patientens integritetsskydd fortsatt respekteras.

Det nu gällande ramverket för tjänsten Journalen kommer stegvis att revideras

Tjänsteställe, handläggare
Stab Digitalisering, Ulrika Landström

Sammanträdesdatum
2022-11-29

FöredragningsPM
Dnr: 22RS10379

och utökas till att gälla samtliga 1177-tjänster.

Cirka 260 enheter inom Region Örebro län erbjuder idag kontakt och e-tjänster via 1177 inloggade tjänster. Samtliga förvaltningar inom regionen såsom Regionkansliet, Patientnämnden, Regional utveckling, Regionservice, Företagshälsa och tolkförmedling, Folk tandvården och Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har idag 1177-tjänster där man kommunicerar med invånare digitalt. Inom regionen har förvaltningarna erbjudits att delta med representanter, för att bedöma och ge inspel till utredningens förslag.

I en mindre gruppering med deltagande från Digitaliseringsstaben, Barn och ungdomspsykiatri, Ungdomsmottagningen, Barn och ungdomsmedicin och Barntandvården deltog även företrädare från Riksförbundet funktionsrätt Sverige, medlemsförbundet för sällsynta diagnoser och sakkunnig barn- och ungdomsfrågor inom svenska diabetesförbundet.

Bedömning

Den sammanfattande bedömningen är att Inera har genomfört en bred och omfattande utredning och föreslagit välavvägda inriktningar gällande målbild och inriktning för åldersgränser i en komplicerad fråga.

Det Inera skulle kunna tydliggöra i det fortsatta arbetet, är att beskriva att förändringarna berör regionernas samlade uppdrag via 1177 inloggade tjänster.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Ärendet belyser barnperspektivet och en barnkonsekvensanalys är genomförd och bifogas ärendet.

Inriktningsbeslutet innebär en bredare åtkomst digitalt, vilket minskar behovet av brev, kallelser och utskrift på papper.

Ekonomiska konsekvenser

Teknisk utveckling kan behöva ske både i regionala verksamhetssystem och i nationella 1177-tjänster.

Eventuell utveckling och finansiering i de regionala verksamhetsstöden föreslås att planläggas inom respektive systemförvaltningsorganisation kopplat till ordinarie utvecklings och versionshantering. Utveckling i nationella 1177 – tjänster finansieras nationellt Inera gemensamt, där Region Örebro län behöver säkerställa sin andel i kommande utveckling via plan och budgetarbetet.

Tjänsteställe, handläggare
Stab Digitalisering, Ulrika Landström

Sammanträdesdatum
2022-11-29

FöredragningsPM
Dnr: 22RS10379

Uppföljning

Samordning och uppföljning av Inera tjänster koordineras via Staben
Digitalisering inom Regionkansliet och omhändertas inom Program för e-hälsa.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionstyrelsen 2022-11-29

Utredningsrapport Inera Åldersgränser 1177

Bilaga 1 Intressenter Åldersgränser 1177-tjänster

Bilaga 2a Hearing 7 april 2022 Åldersgränser 1177-tjänster

Bilaga 2b Hearing 19 april 2022 Åldersgränser 1177-tjänster

Bilaga 3a Analysmall barnkonsekvensanalys Åldersgränser 1177-tjänster

Bilaga 3b Analysmall barnkonsekvensanalys Åldersgränser 1177-tjänster

Sammanfattning och förslag till inriktningsbeslut åldersgränser 1177

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:

Inera:s kansli, kansli@inera.se